

80-річчя академіка НАН України О.О. КРИШТАЛЯ

Учений в галузі фізико-хімічної біології та фізіології член Європейської академії, Академії Міжнародної спілки фізіологічних наук, академік НАН України **Олег Олександрович Кришталь** народився 5 липня 1945 р. Закінчив Київський державний університет ім. Т.Г. Шевченка (1968). З 1967 р. працює в Інституті фізіології ім. О.О. Богомольця НАН України. З 1982 р. очолює відділ фізико-хімічної біології клітинних мембран. З 2001 р. був заступником директора Інституту, а в 2011—2021 рр. — його директором. Нині працює радником при дирекції Інституту.

Як нейрофізіолог і біофізик О.О. Кришталь здобув широке міжнародне визнання. Його головними науковими досягненнями є: створення першої у СРСР установки з фіксації потенціалу, здійснення першої у світі внутрішньоклітинної перфузії нервової клітини, відкриття рецептора протонів, перша у світі реєстрація ворітних струмів у кальцієвому каналі, створення теорії про рецептор протонів як один з основних ноцицепторів (рецепторів болю), відкриття рецепторів АТФ у нейрональних тканинах (сенсорні нейрони), відкриття пуринергічної передачі у гіпокампі, відкриття першого ендогенного пептиду, що блокує рецептори АТФ. О.О. Кришталь досліджує роль мембранних білків у функціонуванні окремих нейронів, нейронних мереж та організму в цілому. Під його керівництвом вивчають біофізичні властивості мембранних рецепторів та іонних каналів, а також вплив різних хімічних сполук на їхнє функціонування з метою розроблення новітніх лікарських засобів. Досліджують також роль таких білків у формуванні синаптичної пластичності, навчанні, системній активності нервової системи та поведінці. Очолюваний ним колектив вивчає протон-чутливі іонні канали та ГАМК-рецептори як молекулярну мішень для терапії стрес-індукованих розладів сну. Результати робіт О.О. Криштalia опубліковано в таких провідних наукових виданнях, як «Nature», «Journal of Physiology», «Trends in Neurosciences», «Neuroscience» тощо. За наукометричними показниками він входить до топ-10 українських науковців та очолює рейтинг вітчизняних учених у галузі нейронаук. О.О. Кришталь — заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії України.